

บทความการวิจัย

บทบาทของผู้นำชุมชนต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

นพดล เนียมสูงเนิน

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้นำชุมชนต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงบทบาทของผู้นำชุมชนต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

ผลการศึกษาพบว่า บทบาทผู้นำชุมชนต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ส่วนใหญ่เป็นหญิง สถานภาพสมรส การศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า อาชีพเกษตรกร ทำไร่-ทำนา-ทำสวน เงินเดือน น้อยกว่า 10,000 บาท และระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน 10-20 ปี ความคิดเห็นประชาชนต่อบทบาทผู้นำชุมชนของการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และความคิดเห็นประชาชนต่อการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับปานกลาง

ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพ และเงินเดือน กับบทบาทผู้นำชุมชน ต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย แสดงว่า สถานภาพ และเงินเดือนแทบจะไม่มีผลต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษา และอาชีพ กับบทบาทผู้นำชุมชน ต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่า การศึกษาและอาชีพ มีผลปานกลางต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน กับบทบาทผู้นำชุมชน ต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก แสดงว่า ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน มีผลมากต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ยกเว้นระยะเวลาที่อาศัยในชุมชนน้อยกว่า 10 ปี แทบไม่มีผลต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

ภูมิหลัง

สังคมปัจจุบัน ระบอบการปกครองในรูปแบบประชาธิปไตยมีลักษณะการปกครอง ที่ประชาชนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง ในการปกครองโดยตรงโดยผ่านกระบวนการกำหนดนโยบายเพื่อบริหารประเทศโดยตรง ซึ่งเป็นที่ยอมรับในอำนาจของประชาชนต่อ ระบบและกระบวนการทางการเมือง อาจจำแนก

รูปแบบของประชาธิปไตยออกเป็น 2 ประเภทด้วยกันคือ ประชาธิปไตยทางตรง (Direct Democracy) เป็นการรวมกลุ่มกันชุมนุมและมีการแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นและตัดสินใจในเรื่องการเมือง ซึ่งสามารถพบเห็นได้ในบางรัฐเล็กๆ ของประเทศสหรัฐอเมริกาในปัจจุบันหรือย้อนหลังลงไปถึงยุคนครรัฐกรีกโบราณ (Ancient Greek) ที่ได้รับการอ้างอิงถึงในฐานะต้นแบบแห่งประชาธิปไตยทางตรง แต่ด้วยข้อจำกัดของสังคมสมัยใหม่ ทั้งในเชิงโครงสร้างความสลับ ซับซ้อนของสังคมและปริมาณคนในสังคมที่มากขึ้น ประชาชนทุกคนจึงไม่อาจสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองได้ทั้งหมด ทั้งเป็นการยากลำบากในทางปฏิบัติที่จะสร้างกลไกรองรับการแสดง ส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรงของประชาชนทั้งหมดในสังคมได้อย่างรัดกุม จึงได้เกิดรูปแบบของประชาธิปไตยอีกประเภทหนึ่งคือประชาธิปไตย โดยการใช้อำนาจทางอ้อมของประชาชนผ่านผู้แทน (Representative Democracy) เพื่อใช้อำนาจทางการบริหารปกครองไม่ว่าจะผ่านระบบรัฐสภาหรือไม่ ก็ตามในบรรดากระบวนการเพื่อให้ได้มาซึ่งตัวแทนในการใช้อำนาจทางการเมืองแทนประชาชนนั้น เป็นที่ยอมรับว่าการเลือกตั้ง (Election) เป็นรูปแบบพื้นฐานที่เหมาะสมที่สุดภายใต้รูปแบบอันหลากหลาย ของการให้ได้มาซึ่งผู้แทนของประชาชนการเลือกตั้ง เป็นเงื่อนไขที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งของ การปกครองในระบอบประชาธิปไตยเพราะการเลือกตั้ง เป็นการแสดงออก ซึ่งเจตนารมณ์ของประชาชน ผู้เป็นเจ้าของประเทศในอันที่จะมอบความไว้วางใจในตัวแทนของปวงชนไปใช้อำนาจแทนตน โดยถือหลักคนละหนึ่งเสียงเท่ากันและกระทำเป็นการลับด้วยวิธีการอื่นใด ที่จะรับประกันในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง เป็นไปโดยเสรี (กรมลทองธรรมชาติ, 2553 : 10) ในส่วนของประเทศไทย มีการเปลี่ยนแปลงในปี พ.ศ.2440 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงมีพระราชดำริให้ทดลองจัดตั้งหน่วยการปกครองรูปแบบใหม่ในระดับท้องถิ่น คือการจัดตั้งหน่วยปกครองที่เรียกว่า สุขาภิบาลขึ้นเป็นครั้งแรกที่ ตำบลท่าฉลอม จังหวัดสมุทรสาครเมื่อปี พ.ศ. 2488 ซึ่งเป็นเหตุการณ์สำคัญอย่างยิ่งที่เกิดขึ้นในระดับชุมชน ที่จัดได้ว่าเป็นครั้งแรก ในประวัติศาสตร์การเมืองการปกครองของไทย การปกครองท้องถิ่น (Local Self Government)

โดยทั่วไปนั้น ถือว่าเป็นรากฐานของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยคือ เป็นการปกครองที่เปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ดำเนินการเองโดยอิสระภายใต้บัญญัติของกฎหมายประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล การปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษเป็นรูปแบบการปกครองที่เกิดจากแนวคิดการกระจายอำนาจการปกครองจากส่วนกลางไปยังท้องถิ่นที่เรียกว่า (Decentralization) และเป็นการกระจายอำนาจไปให้ประชาชนในแต่ละท้องถิ่นได้มีการปกครองตนเองเพื่อตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหาและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาของการปกครองก่อนปี พ.ศ.2540 ในประเทศไทยมีรัฐธรรมนูญมาแล้วทั้งหมด 15 ฉบับ แต่ไม่เคยมีฉบับไหนเลยที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการร่างรัฐธรรมนูญ รัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2540 เป็นรัฐธรรมนูญ ที่เป็นผลพวงมาจากเหตุการณ์ ความรุนแรงทางการเมืองในประเทศไทยหรือเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ เป็นเหตุการณ์ที่ประชาชนเป็นจำนวนมากเคลื่อนไหวประท้วงรัฐบาลที่มี พลเอกสุจินดา คราประยูร เป็นนายกรัฐมนตรี และต่อต้านการสืบทอดอำนาจของ คณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (รสช.) ระหว่าง วันที่ 17-20 พฤษภาคม พ.ศ.2535 ซึ่งเป็นการรัฐประหารรัฐบาลของ พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ (นายกรัฐมนตรี คนที่ 17 ของประเทศไทย ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง 4 ส.ค.2531- 23 ก.พ.2534) เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2534 นำไปสู่

เหตุการณ์ปราบปรามและปะทะกันระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจและทหารกับประชาชนผู้ชุมนุม มีผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บจำนวนมากและนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของประเทศไทย ต่อมาในสมัยของ นายบรรหาร ศิลปะอาชา เป็นนายกรัฐมนตรี (นายกรัฐมนตรีคนที่ 21 ของประเทศไทย ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง 13 ก.ค.2538-25 พ.ย.2539) ได้แต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปการเมืองเข้ามาดำเนินการและได้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ ขึ้นมาและมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ จำนวน 99 คน โดย 76 คน เป็นตัวแทนของแต่ละจังหวัด และอีก 23 คน มาจากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้มีประสบการณ์ซึ่งถือว่าเป็นการร่างรัฐธรรมนูญของประเทศไทยที่ประชาชน มีส่วนร่วมในการร่างรัฐธรรมนูญมากที่สุดฉบับหนึ่ง รัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวถูกเรียกว่าเป็น "รัฐธรรมนูญฉบับประชาชน" เนื่องจากการมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่างและรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 78 บัญญัติว่า “รัฐต้องการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เองพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่นและระบบสาธารณสุขปโภคและสาธารณูปการ ตลอดทั้งโครงสร้างพื้นฐาน สารสนเทศในท้องถิ่นให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกัน ทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อมให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น” กอปรกับบทบัญญัติโดยรวมใน หมวด 9 ก็ได้กล่าวถึง การที่รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเอง ความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีอิสระในการกำหนดนโยบาย การปกครอง การบริหารงานบุคคล การเงิน การคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ โดยรัฐบาลเป็นผู้ที่ทำหน้าที่ในการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่าที่จำเป็นภายใต้กรอบกฎหมายเท่านั้น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 78 (อ้างในสุดเขต สกุลทอง, 2549 : 1) ได้กล่าวว่า การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นโดยแท้จริงแล้วก็คือ การกระจายความรับผิดชอบ การตัดสินใจให้กับประชาชนในท้องถิ่น สอดคล้องกับหลักการปกครอง ระบอบประชาธิปไตย เพื่อเปิดโอกาสให้กับประชาชนมีการปกครองตนเอง และจัดบริการสาธารณะ เพื่อประชาชนในท้องถิ่นนั่นเอง แต่เนื่องจากประชาชนทุกคนไม่สามารถเข้าไปทำหน้าที่ในการบริหารได้ทั้งหมด กฎหมายจึงบัญญัติให้สามารถแสดงความรับผิดชอบและการตัดสินใจ โดยเลือกตัวแทน ของตนเข้าไปทำหน้าที่ฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งสิ่งที่ประชาชน ได้รับจากการกระจายอำนาจ คือ

1. ได้รับบริการสาธารณะที่มีคุณภาพ มาตรฐาน และสามารถเข้าถึงบริการสาธารณะได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

2. มีบทบาทในการตัดสินใจ การกำกับดูแล และการตรวจสอบ ตลอดจนการสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้อย่างเต็มที่

3. มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การเสนอความต้องการของชุมชน รวมทั้งการไปเลือกตั้งผู้นำท้องถิ่น การเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น การถอดถอนผู้บริหารหรือสมาชิกสภาท้องถิ่น เป็นต้น (สุดเขต สกุลทอง, 2549 : 2) การปกครองท้องถิ่นที่เน้นเรื่องบทบาทของผู้นำท้องถิ่นเดิมก็ขึ้นกับรัฐมนันบร้อยปีจนมีสถานภาพเข้มแข็งและสอดคล้องกับวัฒนธรรมไทย จนมาสู่การกระจายอำนาจที่มีการเลือกตั้งท้องถิ่นเกิดขึ้นเลยส่งผลให้เกิดบทบาทของผู้นำชุมชน สำหรับเขตพื้นที่ทางภาคเหนือ

ตอนบนของประเทศไทยหรือในอดีตเรียกว่า ล้านนา นั้น ผู้นำชุมชนในภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยมีบทบาทเป็นอย่างมากในทางการเมือง ซึ่งมีลักษณะครอบงำการเมืองในพื้นที่ หรือบางครั้งอาจเป็นหัวคะแนนให้กับพรรคการเมืองที่ตนเองได้รับการสนับสนุนอยู่หรืออาจมาจากอุดมการณ์ทางการเมืองที่ตรงกับความชอบส่วนตัวของผู้นำชุมชน นั่นเองผู้นำชุมชนมีความสำคัญในทางการเมืองทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่นซึ่งบางครั้งอาจมีผลต่อการตัดสินใจในทางการเมืองของประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ ๆ ตนเองเป็นผู้นำชุมชนอยู่วันชัย วัฒนศัพท์ (2543 : 19-20) ได้กล่าวถึงผู้นำชุมชนอันหมายถึง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประธานชุมชน รวมทั้งบุคคลที่มีบุคลิกภาพอุปนิสัยและความสามารถในสถานการณ์หรือกิจกรรมใด กิจกรรมหนึ่งและเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของประชาชนนอกเหนือจากกำนันผู้ใหญ่บ้าน ประธานชุมชน เช่น ประธานกลุ่มแม่บ้าน ประธานสหกรณ์ชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้าน พระผู้นำทางศาสนา เจ้าอาวาส ครูใหญ่โรงเรียนชุมชน หัวหน้ากลุ่มและผู้นำอื่น ๆ ที่ได้รับการยอมรับจากประชาชนในชุมชน เพื่อให้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง เพราะการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเป็นกระบวนการซึ่งสาธารณชนมีความห่วงกังวล มีความต้องการ และมีทัศนคติที่จะมีส่วนร่วมกับรัฐในการตัดสินใจกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นกระบวนการสื่อสารสองทางที่มีเป้าหมาย โดยรวมเพื่อที่จะเกิดการตัดสินใจที่ดีขึ้นและได้รับการสนับสนุนจากสาธารณชน ประชาชนไม่สามารถที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพได้ หากไม่ได้รับข้อมูลอย่างเพียงพอเกี่ยวกับทางเลือกและผลที่ติดตามมาภายหลังดังนั้น ผู้นำชุมชนจึงมีบทบาทที่สำคัญมากในภารกิจที่จะเอื้ออำนวยส่งเสริมสนับสนุนและมีอิทธิพล ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยอาศัยรูปแบบและโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ ในระบบสังคมการเมืองและเศรษฐกิจของชุมชนเพราะสังคมชุมชนยังคงมีวิถีชีวิตที่ผูกพันและพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันประชาชนในชุมชนย่อมมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันในลักษณะต่าง ๆ อันเกิดเป็นความสัมพันธ์ทางสังคมขึ้นมา

บทบาทของผู้นำชุมชนเป็นที่ยอมรับว่า เป็นผู้ที่มีอิทธิพลอย่างสูงต่อประชาชนในชุมชน กล่าวคือ การทำหน้าที่เป็นผู้ประสานหรือเป็นตัวแทนของประชาชนในการติดต่อกับหน่วยราชการต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือแก้ไขปัญหาที่ประชาชนในชุมชนประสบ และบทบาทที่สำคัญของผู้นำชุมชนที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ การทำหน้าที่ผู้นำด้านความคิด ชักชวน โน้มน้าวให้ประชาชนในชุมชน มีความสนใจการเมือง และมีโอกาสเข้าร่วมทางการเมือง โดยเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ รวมทั้งเป็นผู้ติดตามข่าวสารเกี่ยวกับการเมือง เศรษฐกิจ ประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกในชุมชนได้รับทราบ บางครั้งอาจเป็นผู้ประสานงานกับทางราชการในการจัดอบรมความรู้เกี่ยวกับการเมือง การปกครอง ให้กับสมาชิกในชุมชน ให้มีความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้ง ชี้แจงนโยบายและข้อแนะนำรวมทั้งแนวทางการเลือกตั้งตัวแทนระดับต่าง ๆ เพื่อให้ สมาชิกในชุมชนเข้าถึงขั้นตอน กระบวนการมีส่วนร่วมทางการเมืองดังกล่าว ในส่วนของจังหวัดนครราชสีมา องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา เป็นหน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งซึ่งมีความสำคัญและมีหน้าที่พัฒนาจังหวัด ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา สาธารณสุข การอาชีพ สาธารณูปโภคสาธารณูปการต่าง ๆ

องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีฐานะเป็นนิติบุคคลที่มีความรับผิดชอบทั่วทั้งเขตจังหวัด โดยหน้าที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นไปตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2540 และกฎกระทรวง

(พ.ศ.2541) และฉบับที่ 2 (พ.ศ.2541) ซึ่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.2540 เป็นการเลือกนายกโดยตรงและความสำคัญขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ครอบคลุมพื้นที่กว้างคือ ทั้งจังหวัด ในจังหวัด นครราชสีมา องค์การบริหารส่วนจังหวัดตามพระราชบัญญัติ ฉบับล่าสุดนั้นเป็นไปตามการกระจายอำนาจตามรัฐธรรมนูญ ปี 2540 เป็นต้นมา ในส่วนของจังหวัด นครราชสีมา องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา มีภารกิจหลากหลายเป็นจำนวนมากมีทั้งบุคลากร การบริหาร งานงบประมาณซึ่งมีงบประมาณจำนวนมากและได้รับความสนใจจากนักการเมืองในพื้นที่ ในการเข้าไปในการดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด อย่างไรก็ตามการแข่งขันมีอย่างจำกัดในแวดวงไม่กี่กลุ่ม ทำให้เกิดการแข่งขันอย่างรุนแรงและเข้มข้น ตรงส่วนนี้มีผลกระทบต่อกระบวนการในการเลือกตั้ง จึงส่งผลกระทบต่อบทบาทของผู้นำชุมชนในฐานะผู้นำท้องถิ่นในพื้นที่เลือกตั้งตามไปด้วย

ผู้วิจัย ได้เห็นถึงความสำคัญของผู้นำชุมชนซึ่งน่าจะมีบทบาทที่สำคัญต่อผลคะแนนการเลือกตั้ง จึงต้องการศึกษาว่า ผู้นำชุมชนจะมีบทบาทสำคัญต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ให้ความสนใจและให้ความสำคัญกับบทบาทของผู้นำชุมชนประเภทต่าง ๆ เช่น พระสงฆ์, กำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน, ประธานอาสาสมัครสาธารณสุขและอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.), สมาชิกสภาเทศบาล (สท.), นายกเทศมนตรี, รองนายกเทศมนตรี, ครูชำนาญ และประชาชน ที่มีส่วนในกระบวนการเลือกตั้งส่วนท้องถิ่น เพราะแต่ไหนแต่ไรมาในสังคมไทย ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่นมักมีบทบาทในกระบวนการเลือกตั้งทุกระดับอยู่เสมอ โดยเฉพาะในระดับท้องถิ่น ซึ่งองค์การปกครอง ส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่โดยตรงต่อการแก้ไขปัญหาของชุมชน ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัย จึงเลือกศึกษาบทบาทของผู้นำชุมชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงบทบาทของผู้นำชุมชนต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาถึงการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนในพื้นที่การปกครองขององค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา เช่น พระสงฆ์, กำนัน, ผู้ใหญ่บ้าน, ประธานอาสาสมัครสาธารณสุข และอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.), สมาชิกสภาเทศบาล (สท.), นายกเทศมนตรี, รองนายกเทศมนตรี, ครูชำนาญ และประชาชน ที่มีส่วนในกระบวนการเลือกตั้งส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 2,620,517 คน (ข้อมูล [ประกาศสำนักทะเบียนกลาง กรมการปกครอง เรื่อง จำนวนราษฎรทั่วราชอาณาจักร แยกรายอายุ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2557](#)) โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างมาจำนวน 400 คน ประมาณค่าสัดส่วนของประชากรโดยกำหนดให้ ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 5% และระดับความเชื่อมั่น 95%

ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล การแจกแบบสอบถาม และการวิเคราะห์ข้อมูล เป็นระยะเวลา 3 เดือน ตั้งแต่เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2558 ถึงเดือน สิงหาคม พ.ศ. 2558

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. **ข้อมูลปฐมภูมิ** ได้แก่ ข้อมูลที่ผู้วิจัย เก็บรวบรวมจากภาคสนาม โดยวิธีการ สอบถาม ประชาชนในพื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา
2. **ข้อมูลทุติยภูมิ** ได้แก่ ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจาก แนวคิด ทฤษฎี เอกสารทางราชการซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ข้อมูลทั่วไปของประชากร ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ เพื่อนำมาใช้ในการประกอบการศึกษาในครั้งนี้

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลได้ทั้งหมดแล้ว นำมาตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมทางสถิติ SPSS Version 11 วิเคราะห์เกี่ยวกับค่าสถิติดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องและให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้
2. จัดหมวดหมู่ข้อมูลและบันทึกคะแนนลงในแบบรหัส (Coding Form)
3. นำแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้วให้คะแนนตามการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา แต่ละข้อ จำแนกรายข้อในแบบสอบถาม 5 ระดับ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545: 100)

มากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
มาก	ให้ 4 คะแนน
ปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
น้อย	ให้ 2 คะแนน
น้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

4. นำแบบสอบถามที่ลงคะแนนเรียบร้อยแล้วไปประมวลข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป พร้อมกำหนดเกณฑ์การให้ค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545:166)

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50	หมายถึง ระดับความคิดเห็น/ความสัมพันธ์น้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50	หมายถึง ระดับความคิดเห็น/ความสัมพันธ์น้อย
คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50	หมายถึง ระดับความคิดเห็น/ความสัมพันธ์ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50	หมายถึง ระดับความคิดเห็น/ความสัมพันธ์มาก
คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00	หมายถึง ระดับความคิดเห็นมากที่สุด

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำหลักสถิติประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้ เครื่องคอมพิวเตอร์ และใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของประชากรกลุ่มตัวอย่าง เป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)
2. แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นผู้นำชุมชนและความคิดเห็นของประชาชนองค์การบริหารส่วน จังหวัดนครราชสีมา ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ใช้วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ใช้การวิเคราะห์ เนื้อหา โดยการสรุปประเด็น นำมาแจกแจงความถี่ในแต่ละประเด็น แล้วนำเสนอด้วยการพรรณนาความ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้นำหลักสถิติมาประกอบการวิเคราะห์แบบสอบถามดังนี้

สถิติที่ใช้ในตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. การหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาโดยวิธีการ IOC (Index of Item Objective Congruence)
2. การหาค่าความเชื่อมั่นหรือความเชื่อถือของแบบสอบถามโดยรวมและรายด้าน โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach)
3. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้สถิติเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1. สถิติพื้นฐาน

- 1.1 การหาค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตรดังนี้
- 1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)
- 1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติที่ใช้หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

- 2.1 ค่าความเที่ยงตรงของเครื่องมือ
- 2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยขอเสนอข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยสรุปผลการวิจัยข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจังหวัดนครราชสีมา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามบทบาทของผู้นำชุมชนต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา

ตอนที่ 1 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

บทบาทผู้นำชุมชนต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ส่วนใหญ่เป็นหญิง จำนวน 205 คน คิดเป็นร้อยละ 51 สถานภาพสมรส จำนวน 235 คน คิดเป็นร้อยละ 54 การศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 184 คน คิดเป็นร้อยละ 46 อาชีพเกษตรกร ไร่-ทำนา-ทำสวน จำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 48 เงินเดือน น้อยกว่า 10,000 บาท จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 39 และระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน 10-20 ปี จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 34

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย บทบาทของผู้นำชุมชนต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

ความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทผู้นำชุมชนองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.16$, S.D.= 1.27) เรียงจากมากไปหาน้อยดังนี้ ให้ความช่วยเหลือในงานขนบธรรมเนียม ประเพณีอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X}=-3.79$, S.D.=0.97) รองลงมา คือ แนะนำให้มีความรู้ความเข้าใจ ข้อมูลข่าวสารอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X}=3.64$, S.D.= 1.13) เป็นตัวแทนของประชาชนในการติดต่อกับทางราชการ ทุกครั้ง ($\bar{X}=3.54$, S.D.= 1.22) และ เป็นผู้เสียสละส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวมมีความจริงใจช่วยเหลือ ($\bar{X}=3.52$, S.D.= 1.15) ตามลำดับ ยกเว้นความคิดเห็นที่อยู่ในระดับปานกลาง ดังนี้ มีทักษะการประสานงาน และจูงใจให้เกิดความร่วมมือกันจนงานสำเร็จ ($\bar{X}=3.46$, S.D.= 1.34) ได้แก้ไขปัญหาคความเดือดร้อนและเอาใจใส่ทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ($\bar{X}=3.44$, S.D.= 1.36) สามารถระงับข้อพิพาทระหว่างบุคคลในชุมชนที่มีความขัดแย้งกัน ($\bar{X}=3.42$, S.D.= 1.21) การจัดหางบประมาณเพื่อพัฒนาชุมชนในด้านต่าง ๆ เช่น สร้างบ้านให้ผู้ยากไร้ ซ่อมแซมโบราณสถาน สร้างศาลาที่อ่านหนังสือ สร้างถนน ฯลฯ ($\bar{X}=3.32$, S.D.= 1.39) และ จัดสรรงบประมาณให้กลุ่มสตรีแม่บ้านเพื่อเสริมอาชีพและสร้างรายได้ ($\bar{X}=3.28$, S.D.= 1.75) ตามลำดับ

ความคิดเห็นของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.28$, S.D.=1.24) เรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ผู้นำชุมชนเป็นฐานเสียงและหวัคະແນให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ($\bar{X}=3.44$, S.D.= 1.16) รองลงมา คือ ผู้นำชุมชนมีบทบาทต่อการตัดสินใจเลือกผู้สมัครเลือกตั้งนายก อบจ. ($\bar{X}=3.30$, S.D.= 1.25) ผู้นำชุมชนมีบทบาทต่อการตัดสินใจเลือกผู้สมัครเลือกตั้งนายก อบจ. ($\bar{X}=3.25$, S.D.= 1.31) ผู้นำชุมชนให้ความสำคัญต่อการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนายก อบจ. ($\bar{X}=3.18$, S.D.= 1.29) ผู้นำชุมชนมีผลต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งนายก อบจ. ($\bar{X}=2.98$, S.D.= 1.31) ผู้นำชุมชนจะชี้แนะให้ประชาชนไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง นายก อบจ.เสมอ ($\bar{X}=2.96$, S.D.= 1.35) และ ผู้นำชุมชนให้ความสนใจและกระตือรือร้นต่อการเข้าไปมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งนายก อบจ. ($\bar{X}=2.88$, S.D.= 1.37) ตามลำดับ ยกเว้นในเรื่องเกี่ยวกับ ผู้นำชุมชนมีการประชาสัมพันธ์ชี้แจงรายชื่อของผู้สมัครเลือกตั้งนายก อบจ. ($\bar{X}=3.66$, S.D.= 1.09) ผู้นำชุมชนจะ

ชักชวนให้สมัครเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองที่ตนสังกัดอยู่ ($\bar{X}=3.58$, S.D.= 1.13) ผู้นำชุมชนเป็นผู้ให้การเผยแพร่ความรู้ เกี่ยวกับการเลือกตั้งนายก อบจ. ($\bar{X}=3.56$, S.D.= 1.14) อยู่ในระดับมากตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการวิจัย อภิปรายได้ว่า บทบาทของผู้นำชุมชนต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก คือ ให้ความช่วยเหลือในงานขนบธรรมเนียม ประเพณีอย่างสม่ำเสมอ รองลงมา คือ แนะนำให้มีความรู้ความเข้าใจข้อมูลข่าวสารอย่างสม่ำเสมอ เป็นตัวแทนของประชาชนในการติดต่อกับทางราชการทุกครั้ง และ เป็นผู้เสียสละส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวมมีความจริงใจช่วยเหลือ จากผลการศึกษาดังกล่าว สอดคล้องกับ วันชัย วัฒนศัพท์ (2543: 19) ผู้นำชุมชนที่มีบทบาทที่สำคัญมากในภารกิจที่จะเอื้ออำนวย ส่งเสริมสนับสนุนและมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยอาศัยรูปแบบและโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ในระบบสังคมทางการเมืองและเศรษฐกิจของชุมชน เพราะสังคมชุมชนยังคงมีวิถีชีวิตที่ผูกพันและพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ประชาชนย่อมมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันในลักษณะต่างๆ อันเกิดเป็นความสัมพันธ์ทางสังคมขึ้นมา โดยบทบาทของผู้นำชุมชนมี 3 ประการ คือ **ประการที่หนึ่ง** บทบาทการเป็นตัวแทนของประชาชน ซึ่งต้องดูแลทุกข์สุขและผลประโยชน์ของประชาชนในชุมชน เมื่อมีเรื่องเดือดร้อนต้องถือเป็นธุระให้ ในขณะที่เดียวกันเมื่อประชาชนประสงค์สิ่งใดจากทางราชการ เช่น สร้างถนน สะพาน คู คลอง ฝาย เขื่อน ฯลฯ ผู้นำชุมชนย่อมถือเป็นหน้าที่ที่ต้องสนองความต้องการของประชาชน โดยการเสนอต่อทางราชการพิจารณาให้ความช่วยเหลือ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาที่ผู้นำชุมชนได้ให้ความช่วยเหลือในงานขนบธรรมเนียมประเพณีของหมู่บ้านเสมอ รวมทั้งยังจัดหาสิ่งของต่างๆ ให้แก่ชุมชน นอกจากนี้ อาจเนื่องมาจาก ผู้นำชุมชนคือ คนที่อยู่ในหมู่บ้าน ย่อมต้องการให้หมู่บ้านของตนเองมีความเจริญและต้องการสร้างศรัทธาให้แก่ประชาชน เพื่อให้ประชาชนไว้วางใจ และให้ความช่วยเหลือกับตนเองในโอกาสภายภาคหน้าต่อไป **ประการที่สอง** บทบาทของการเป็นตัวแทนของทางราชการ ที่เกิดขึ้นตามกฎหมายบัญญัติอำนาจหน้าที่ไว้ตามกฎหมาย จากข้อเท็จจริงที่ปรากฏอยู่เสมอว่า ในการติดต่อระหว่างหน่วยราชการต่างๆ กับประชาชนในชุมชนไม่ว่าเรื่องใดๆ จำต้องอาศัยผู้นำชุมชนเป็นตัวกลางในการประสานงานทำความเข้าใจระหว่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาที่ว่า ผู้นำมีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่ที่มีผลกระทบต่อผลประโยชน์ของประชาชนในชุมชน โดยหากสิ่งใดที่เป็นผลประโยชน์กับประชาชน ผู้นำก็ต้องเป็นตัวแทนและติดต่อประสานงานกับหน่วยราชการเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน **ประการที่สาม** บทบาทของการเป็นผู้นำทางธรรมชาติ มีฐานะบทบาททางสังคมเด่นกว่าบุคคลอื่นในสังคมชนบท ดังนั้น โดยส่วนใหญ่ผู้นำชุมชนจะมีความประพฤติกฎที่ต้องทำนองคลองธรรม เป็นผู้นำที่กล้าแสดงออก ปกป้องช่วยเหลือประชาชน สมาชิกในชุมชน จึงให้ความเคารพเชื่อถือต่อผู้นำชุมชน รวมทั้งผู้นำชุมชนมักจะเป็นผู้ที่มีอาชีพที่มั่นคงและมักมีฐานะค่อนข้างดีกว่าสมาชิกในชุมชน ด้วยบทบาทดังกล่าวจึงทำให้ผู้นำชุมชนมีความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์กับประชาชนและนักการเมือง เพื่อการติดต่อและประสานงานด้วยเหตุผล 2 ประการ คือ ประการแรก ผู้นำชุมชนในฐานะตัวแทนของประชาชนมีหน้าที่พัฒนาช่วยเหลือ พัฒนาชุมชนต่อการพัฒนาดังกล่าวโดยเฉพาะโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นในชุมชน เช่น ถนน แหล่งน้ำ สะพาน ประการที่สอง การพัฒนาอาชีพ ลำพังหากอาศัยเพียง

งบประมาณจากทางราชการแล้วก็ตามแต่ได้ว่าไม่อาจที่จะเพียงพอต่อการพัฒนาชุมชนได้ตามความต้องการ และสอดคล้องกับงานวิจัยของดาบตำรวจหัตถุภรณ์ เครือสาร (2556:บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่อง บทบาททางการเมืองของผู้นำชุมชน ในตำบลธงชัย จังหวัดลำปางโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยผู้นำชุมชนให้ความช่วยเหลือในงานขนบธรรมเนียมประเพณีของหมู่บ้านอย่างสม่ำเสมอ รองลงมา คือ มีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่ ที่มีผลกระทบต่อผลประโยชน์ของประชาชนในชุมชน และจัดหาเงินบริจาคหรือสิ่งของให้แก่ชุมชน เช่น เครื่องขยายเสียง โต๊ะ เก้าอี้ เต็นท์ ฯลฯ

ความคิดเห็นของประชาชนต่อผู้นำชุมชนที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้ง โดยภาพอยู่ในระดับปานกลาง คือ ผู้นำชุมชนมีการประชาสัมพันธ์ชี้แจงรายชื่อของผู้สมัครเลือกตั้งนายก อบจ. รองลงมา ผู้นำชุมชนจะชักชวนให้สมัครเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองที่ตนสังกัดอยู่ และผู้นำชุมชนเป็นผู้ให้การเผยแพร่ความรู้ เกี่ยวกับการเลือกตั้งนายก อบจ. ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อมรา พงศาพิชญ์ และปาริชา คุวินทร์พันธุ์ (2539: 47) ที่ได้ให้คำจำกัดความของความสัมพันธแบบอุปถัมภ์ คือ ความสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยนระหว่างคนในสังคมที่มีฐานะบทบาทต่างกัน และอาจพิจารณาเป็นแบบหนึ่งของความสัมพันธ์แบบ “ความสัมพันธ์คู่” เป็นความสัมพันธ์ระหว่างคน 2 คน ซึ่งเป็นความผูกพันของมิตรภาพแบบประโยชน์ใช้สอย และสิ่งที่ตนมีอยู่คุ้มครองให้ผลประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือทั้งสองอย่างแก่ผู้มีฐานะต่ำกว่า (ผู้ถืออุปถัมภ์) ซึ่งก็ต้องตอบแทนด้วยการให้ความจงรักภักดีแบบช่วยเหลือตอบแทน ซึ่งทั้งนี้รวมทั้งการอุทิศตนรับใช้ผู้อุปถัมภ์ ซึ่งนั่นก็คือ ผู้นำชุมชนจึงทำหน้าที่เป็นหัวคะแนนช่วยผู้สมัครเลือกตั้งตำแหน่งต่างๆ ตลอดจนช่วยรณรงค์หาเสียง

สำหรับในส่วนของผู้นำชุมชนได้มีการประชาสัมพันธ์ชี้แจงรายชื่อของผู้สมัครเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในเขตชุมชนของตนอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชน เป็นยุทธวิธีที่สำคัญยิ่งต่อความสำเร็จของการพัฒนาที่มุ่งพัฒนาคน และส่งเสริมความเป็นธรรมในสังคมและสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิทยา เกสรพรหม (2553) ที่ได้ศึกษาเรื่องบทบาทนักการเมืองของนักปกครองท้องถิ่นในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและสมาชิกสภานายกองค์การบริหารส่วนตำบลและสมาชิกนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองขี้เหล็ก อำเภอสุวรรณโคตร ผลการศึกษาพบว่า นักปกครองท้องถิ่นยังมีบทบาทอย่างยิ่งในรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ คือ ในฐานะผู้แทนของรัฐช่วยเหลือ สนับสนุน รณรงค์ให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง แบบเป็นทางการ ส่วนในฐานะผู้แทนประชาชน ควบคุมการหาเสียง สอดส่องดูแลให้การหาเสียงเป็นไปด้วยความเรียบร้อยในฐานะคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง มีความเป็นกลางทางการเมือง ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดาบตำรวจหัตถุภรณ์ เครือสาร (2556:บทคัดย่อ) ด้านความคิดเห็นต่อผู้นำชุมชนที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้ง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยผู้นำชุมชนทำหน้าที่เป็นหัวคะแนนช่วยผู้สมัครเลือกตั้งตำแหน่งต่างๆ ตลอดจนช่วยรณรงค์หาเสียง รองลงมาคือ ผู้นำชุมชนได้มีการประชาสัมพันธ์ชี้แจงรายชื่อของผู้สมัครเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปางในเขตชุมชนของตนอยู่เสมอ ผู้นำชุมชนจะชักชวนให้ประชาชน สมัครเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองที่ตนสังกัดอยู่ และผู้นำชุมชนเป็นผู้ให้ความร่วมมือกับทางราชการในการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปาง แก่

ประชาชนในชุมชน จากการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน พบว่าผู้นำชุมชนไม่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกสมัครรับเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด เมื่อ วันที่ 8 กรกฎาคม 2555 และไม่มีบทบาทใด ในการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้ง ครั้งนี้ เพราะประชาชนในชุมชนมีการศึกษาที่รู้จักคิดและประชาชนส่วนใหญ่มีความตื่นตัวทางการเมืองและเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของตนเองในการเลือกตั้ง เหตุผลที่ประชาชนตัดสินใจเลือกผู้สมัครนั้นดูจากผลงานของผู้สมัครที่ผ่านมาเป็นเครื่องตัดสินใจในการเลือก และความรู้ความสามารถ และเป็นผู้ที่ไม่มีอิทธิพลเลือกจากนโยบายในการหาเสียง เลือกคนที่มีภูมิสำเนาอยู่ในท้องถิ่นในจังหวัดลำปางโดยกำเนิด และจากการสังเกตแบบมีส่วนร่วมของผู้ศึกษาวิจัย พบว่าผู้นำชุมชนในเขตตำบลตันธงชัย มีผลต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำปาง โดยเป็นหัวคะแนนและช่วยรณรงค์หาเสียงในการเลือกตั้ง

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาบทบาทของผู้นำชุมชนต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ผู้นำชุมชนมีผลต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาโดยเป็นหัวคะแนนและช่วยรณรงค์หาเสียงในการเลือกตั้ง

1. บทบาทของผู้นำชุมชนต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

1.1 จัดหางบประมาณเพื่อพัฒนาชุมชนในด้านต่าง ๆ เช่น สร้างบ้านให้ผู้ยากไร้ ซ่อมแซมโบราณสถาน สร้างศาลาที่อ่านหนังสือ สร้างถนน ฯลฯ

2. ให้จัดงบประมาณให้กลุ่มสตรีแม่บ้านเพื่อเสริมอาชีพและสร้างรายได้

ข้อเสนอแนะในงานวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบบทบาทของผู้นำชุมชนแต่ละเขตพื้นที่ เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงพัฒนา

ร่วมกัน

2. ควรทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมาใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชน เพื่อนำไปสู่การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

3. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน เพื่อให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาและมั่นใจในความโปร่งใส ตรวจสอบได้

4. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ควรมีการจัดการสิ่งแวดล้อมมลพิษเพื่อดูแลที่สาธารณะ และการจัดระบบบำบัดน้ำเสียในชุมชน ด้วยการจัดอบรมให้มีการคัดแยกขยะเพื่อลดปริมาณขยะ เพื่อพัฒนาภูมิทัศน์ให้กับประชาชนในแหล่งที่อยู่อาศัยรักษาระบบของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้คงอยู่

5. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ควรมีการปรับปรุงระบบข้อมูลข่าวสารและประชาสัมพันธ์ รวมถึงการจัดการและจัดสร้างแหล่งน้ำอุปโภคและบริโภคให้เพียงพอกับความต้องการ

6. ด้านสาธารณสุข ควรมีการพัฒนาป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ ด้วยการสนับสนุนด้านพัฒนาการกีฬา และนันทนาการ เพื่อให้สอดคล้องตามแผนพัฒนาสามปีที่องค์การบริหารส่วนตำบลเสาขวัญได้จัดวางแผนไว้

7. ด้านการเมือง ควรมีการพัฒนาจัดการเทคโนโลยีทันสมัยมาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานและให้บริการประชาชน ทั้งด้านการพัฒนาการปกครอง การพัฒนาการบริหารจัดการ การพัฒนาอบรมบุคลากร ให้เกิดการพัฒนามากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในงานวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบผลการดำเนินงานภายใต้การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเดียวกัน เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงร่วมกัน
2. ควรทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการนำแผนงาน/โครงการ ตามแผนพัฒนา ไปดำเนินงานตามโครงการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของแผนงาน/โครงการ ตามแผนพัฒนาและสนองตอบความต้องการประชาชน เพื่อนำไปสู่การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
3. ควรศึกษาแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีทุกชั้นตอน เพื่อให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาและมั่นใจในความโปร่งใส ตรวจสอบได้
4. ควรศึกษาบทบาทของคณะกรรมการการจัดทำแผนพัฒนาสามปีบ้างว่ามีบทบาทอย่างไร มีปัจจัยใดบ้างที่สัมพันธ์กับบทบาทที่ได้รับ